

Workshop „From Climate Change to Fiscal Innovation: Transforming the EU Budget for Sustainability with CBAM, Climate Tax and ETS“

29.9.2025 - Sojková Machoň | Právnická fakulta UK

Na Právnické fakultě Univerzity Karlovy se dne 25. září 2025 uskutečnil workshop v rámci projektu 4EU+ Alliance s názvem **From Climate Change to Fiscal Innovation: Transforming the EU Budget for Sustainability with CBAM, Climate Tax and ETS**, jehož hlavní řešitelkou je JUDr. Miroslava Večeř, Ph.D., LL.M., odborná asistentka katedry Finančního práva a finanční vědy.

Akci zahájil prof. JUDr. Radim Boháč, Ph.D., děkan fakulty a vedoucí Katedry finančního práva a finanční vědy, který zdůraznil, že „výzvy, jež přináší klimatická změna, vyžadují nejen vědecké a technologické inovace, ale také odvážné fiskální a právní strategie“

Diskuse na půdě fakulty se zaměřila na fiskální inovace v souvislosti s klimatickou změnou – téma celosvětově významné a aktuální.

První odborný příspěvek s názvem: *„Tax breaks for improving the energy efficiency of buildings (pending the implementation of the EU Green Homes Directive)“* přednesl Dr. Ernesto Marco Bagarotto, Università di Milano, který představil italské daňové úlevy a „tax-bonusy“ v oblasti renovací nemovitostí, jejich ekonomické dopady (pozitivní i negativní) a potenciál obdobných nástrojů na úrovni EU – zejména ve vazbě na cíle „Green Homes Directive“ (č. 2024/1275).

Následoval příspěvek Dr. Mariky Turava, LL.M., Visiting researcher Univerzity Heidelberg, vědecké pracovnice Max Planck Institute, Heidelberg, a Ph.D. Candidate Tbilisi State University, která se v příspěvku s názvem: *„WTO Law and the EU's Green Fiscal Transformation: Legal Perspectives on CBAM, Climate Taxes and ETS“*, zaměřila na relevantní právo WTO ve vztahu k CBAM a ETS, vyložila aktuálně právně problematické oblasti a představila doporučení, jak rizika v oblasti mezinárodního obchodu minimalizovat.

Po přestávce vystoupil Francesco Castro, Ph.D. Candidate Università degli Studi di Ferrara, s příspěvkem na téma *„ESG Challenges in Corporate Taxation: Deductibility of Expenses and Anti-Abuse Provisions“*. Ve své prezentaci se zabýval několika klíčovými oblastmi: uplatňováním ESG kritérií v současném daňovém prostředí, dopadem ESG na výpočet základu daně z příjmů právnických osob, odčitelností výdajů souvisejících s ESG politikami, a závěrem analyzoval vztah mezi ESG filozofií a povinnostmi solidarity, kdy zdůraznil, že ESG nelze chápat jako pouhý nástroj ekonomické solidarity, ale jako samostatnou agendu, která se s povinnostmi solidarity může v některých bodech překrývat, avšak sleduje jiné cíle.

V dalším příspěvku s názvem: *„The Future of the EU Budget: Where Climate Change Meets Fiscal Innovation“* hlavní řešitelka projektu, JUDr. Miroslava Večeř, Ph.D., LL.M. představila výzkum, na němž v rámci projektu pracuje společně s prof. Dr. Ekkehartem Reimerem, ředitelem Institutu für Finanz- und Steuerrecht, Universität Heidelberg. Cílem tohoto výzkumu je nalezení právního postupu pro zavedení nových vlastních zdrojů rozpočtu Evropské unie, přičemž tento výzkum se zaměřuje zejména na možnost tvorby nových vlastních zdrojů rozpočtu EU provázaných s

environmentální a klimatickou politikou Evropské unie. Hlavní řešitelka se dále zamýšlela nad možnou koncepcí „klimatické daně“ a způsoby, jak mohou tyto zdroje přispět k naplňování klimatických cílů EU při zachování rozpočtové stability a udržitelnosti. Závěry tohoto výzkumu budou publikovány v časopise AUCI 4/2025.

Další z příspěvků prezentovala JUDr. Sára Derková, LL.M., Eur, kdy ve svém příspěvku s názvem: *„As Carbon Gets Pricier: How Czechia Responds to the Arrival of ETS 2“* popsala hlavní cíle a výzvy ETS 2 pro Českou republiku a představila možná opatření pro tlumení cenových nejistot a posílení transparentnosti, pravidelné zveřejňování informací a cenových výhledů pro ETS 2, předčasné aukce v roce 2026 ke snížení nejistoty pro rok 2027, nastavení MSR (Market Stability Reserve) triggeru po vzoru ETS 1, včetně vyšších uvolňovaných objemů v napjatých podmínkách.

Závěrečný příspěvek přednesla Associate Professor Dr. Beatriz Martinez Romera (Head of the Centre for Climate Change Law and Governance (CLIMA), Faculty of Law, University of Copenhagen). V příspěvku s názvem *„Shipping Decarbonization and Carbon Pricing: EU and the IMO“* představila revidovanou strategii IMO GHG 2023 (směřování k net-zero), indikativní milníky pro roky 2030 a 2040, s důrazem na spravedlivou a rovnou transformaci, přehled rámce IMO net-zero, vývojovou časovou osu, GHG fuel-intensity standard a cenové mechanismy pro námořní sektor.

Workshop potvrdil, že úspěšná klimatická transformace vyžaduje kombinaci právně-fiskálních inovací a silnou mezinárodní koordinaci. Diskuse ukázala konkrétní cesty, jak rozpočet EU a nové vlastní zdroje mohou podpořit udržitelnou budoucnost při zachování spravedlnosti a konkurenceschopnosti.

<https://www.prf.cuni.cz/aktuality/workshop-climate-change-fiscal-innovation-transforming-eu-budget-sustainability-cbam>